

Peter VANHAELEMEESCH

Pas gewijde trappist

Tijdens de voorbije zomer werd Peter VANHAELEMEESCH uit Gistel (broeder Nathanaël) tot priester gewijd in de Franse trappistenabdij in Sept-Fons. Heel even was hij terug om met familie en vrienden in de thuisparochie zijn eremis te vieren. Wat doet een West-Vlaming in een Franse abdij, die bekendstaat om haar talrijke nieuwe roepingen?

‘Wij bidden voor wie niet kan of wil bidden’

Erik DE SMET

Naar de abdij van Sept-Fons (Frankrijk, departement Allier) moet je niet voor overweldigende architectuur of natuurschoon. Het is een sobere trappistenabdij, met meer dan tachtig monniken een van de grootste ter wereld. De monniken delen er een leven van koor- en persoonlijk gebed, van handenarbeid en zwijgzaamheid. Opmerkelijk, een groot deel van de kloostergemeenschap bestaat uit jonge mensen.

–Waarom in Frankrijk trappist worden, en niet in een Vlaamse abdij?

Na mijn middelbare studies begon ik aan een ware zoektocht. Ik had de ervaring dat God me riep, maar welk antwoord moest ik geven? Twee jaar studeerde ik godsdienstwetenschappen, en toen werd al duidelijk dat het abdielven me aansprak, vooral de lichamelijke arbeid die er deel van is. Ik bezocht verscheidene trappistenabdiën in Vlaanderen en Nederland, maar ik voelde me er niet op mijn plaats. Het klikte niet.

Ik zat dus met een probleem. Ik had mijn studies stopgezet, wilde niet gaan werken en had geen kloostergemeenschap gevonden. Heel toevallig ontmoette ik in Oudenburg via een collega van mijn vader de abt van Sept-Fons, die op doorreis was. Hij nodigde me uit om een week of twee bij hen door te brengen als bezinning.

Toen ik de eerste keer de abdijkerk betrad, wist ik dat dit plaats was waar God mij wilde. Dat is heel typisch voor een trappistenroeping. We leggen een vierde gelofte van stabiliteit af. Je wortelt je op een welbepaalde plaats bij één groep mensen, waar je dan je hele leven blijft. Waarom Sept-Fons? Da's voor mij de voorzienigheid Gods, een reden die Hij alleen kent.

–De abdij van Sept-Fons mag zich verheugen in talrijke roepingen. Elders lukt dat veel moeilijker. Hoe komt dat?

In Sept-Fons proberen we de monnikenroeping op een verantwoorde manier te beleven. In de jaren 1950 was er een modelbroeder in de abdij, pater Jérôme, de novicemeester van de huidige abt. Hij was een voorbeeld van hoe je een monnikenroeping beleeft en hij liet ons een geestelijk erfgoed na. Zo besteden we naast de gemeenschappelijke gebedstijden ook veel tijd aan het persoonlijk gebed voor het tabernakel. Je moet je immers aanwezig stellen bij diegene met wie je een relatie wilt hebben, met God dus. Hij is het centrum van ons leven.

In onze abdij willen we het monastieke bestaan beleven op een veeleisende wijze. Als monniken willen we echt samenleven. Als een van de weinige abdiën gebruiken we daarom ook nog steeds een slaapzaal. Neem het van mij aan, dat is niet comfortabel.

Dichtbij samenleven confronteert je met elkaars scherpe kanten en met je eigen grenzen.

–Trappisten huldigen het stilzwijgen. Zelfs aan tafel wordt niet gepraat. Waarom?

Daarvoor zijn twee redenen: de eerste is een kwestie van hygiëne in het samenleven met anderen. Van het ene woord komt snel het andere. Maar wij zwijgen vooral om beter te kunnen bidden. Zo doen wij de hele dag door kleine aanroepingen, waardoor we ook buiten het kerkgebouw in contact

„Hoewel een monnik geen concreet apostolaat bedrijft, is zijn gebed noodzakelijk voor de Kerk”

willen blijven met God. Ik was bijvoorbeeld aankoper voor het kloosterbedrijf en zat vaak bij de telefoon. Als je dan een wachttoon krijgt, kun je toch twee of drie keer kort bidden. En eigenlijk kan iedereen dit doen. Zo ontwikkel je een biddend leven.

–Monniken lijken nutteloze wezens. Je bent tot priester gewijd, maar je dient niet in een parochie...

Monniken hebben een dubbel levensdoel. Zij bidden om God te eren, want God heeft recht op onze lof. Dat vergeten we vaak. Tegelijk bidden we ook voor het heil van de mensen. De monnik is een smeker en een plaatsvervanger. Op een mysterieuze wijze bidden we voor hen die door omstandigheden niet kunnen bidden of niet willen bidden. Een van de belangrijkste elementen in ons leven is het nachtgebed. Wij staan 's nachts op om te bidden. Dat gaat terug op de woestijnvaders. De nacht is het symbool voor het kwaad. 's Nachts gebeuren de meest gemene streken, en dan zijn er mensen nodig die een tegengewicht willen bieden voor het kwaad. Hoewel een monnik geen concreet apostolaat bedrijft, is zijn gebed noodzakelijk voor de Kerk. Volgens

Broeder Nathanaël, monnik in Frankrijks grootste abdij. © Michel Vanneuville

mij ligt de priesterroeping van een monnik in het verlengde van diens levenskeuze. Ieder eucharistisch offer overstijgt de kleine gemeenschap. De vruchten van de eucharistie zijn er immers voor alle mensen. Daarom is het ook zo belangrijk om dagelijks de mis te vieren.

–Als monnik heb je een nieuwe naam en leef je gescheiden van je familie. Valt dat niet zwaar en is dat niet eng?

Zwaar, ja, want het is een offer. Er worden nog andere offers van ons gevraagd. Wij huwen niet, hebben geen persoonlijk bezit meer, kiezen onze medebroeders niet zelf. Dat doet de monnik om vrij te zijn. In die zin is het niet eng. God vraagt van ons om beter christen te worden. Als monniken geloven we dat wij daarom niet mogen toegeven op de kwaliteit van ons monnikenleven. De manier waarop wij onze dag beleven is de thermometer van ons geestelijke leven. Daarom gaan wij in de abdij strikt

om met onze tijd. Gebedsdiensten beginnen klokvast. God heeft daar recht op. Alles op tijd doen is een manier om onze voorkeur voor God uit te drukken.

–Hoe kijk je vanuit Sept-Fons naar Vlaanderen en de Vlaamse Kerk?

Wat ik van ver merk, is dat de heropleving van het geloof, zoals deze zich in Frankrijk voordoet, hier nog niet aan de orde is. De uitdaging is om het christelijke geloof te herontdekken, en ook hoe redelijk dat geloof wel is. Vele mensen beseffen dat niet. Je kunt met je intelligentie echt de werkelijkheid kennen. Geloven gaat niet tegen onze intelligentie in, al overstijgt God voor een deel onze verstandelijke vermogens. Geloof is niet tegen-natuurlijk, maar boven-natuurlijk. Velen weten niet waarin ze geloven, en evenmin waarin ze niet geloven. Anderzijds moeten we hier opnieuw het persoonlijke gebed herontdekken als grond van een levend geloof.